

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 34/17

Møtedato: 27.04.2017

Dato: 07.04.2017

Arkivsaksnr: 2015/11293

Utviklingsavtale 2018

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Styresak 13/17, *Tildelingsbrev 2017*
- Styresak 30/16, *Oppfølging av universitetets strategi*
- Styresak 14/17, *Utviklingsavtale 2018*

Saken gjelder:

I sak 14/17 hadde Styret sin første diskusjon om utforming av universitetets utviklingsavtale for perioden 2018-2020. Etter Styrets møte 23.02 og møte i dekangruppen 08.03 ble vedlagte utkast til utviklingsavtale oversendt KD. Utkast ble diskutert med KD og de andre institusjonene som er valgt ut til å utarbeide utviklingsavtale for 2018 i møte av 05.04.17. Referat fra møtet følger vedlagt. I tillegg til det generelle referatet har KD signalisert at institusjonene vil få en individuell tilbakemelding innen 21.04.

I møtet av 05.04. la KD vekt på at avtalene skal:

- Styrke universitetets profil
- Bidra til arbeidsdeling i sektoren
- Være et redskap for Styret i gjennomføring av universitetets strategi

I oppfølgingen av dette foreslo KD at UiB bør legge vekt på å:

- Sikre utsatte språkfag gjennom samarbeid og arbeidsdeling med de andre breddeuniversitetene. (Universitetene vil bli invitert til et fellesmøte med KD i august/april for å diskutere disse problemstillingene.)
- Vurdere samarbeid med HVL for å heve kvalitetene i lærerutdanningen

I oppfølgingen av innspillene er det avholdt møter med HVL om samarbeid om lærerutdanningen og med UiO om arbeidsdeling. Prosessen er imidlertid kommet for kort til at det er utarbeidet konkrete tiltak.

Basert på Styrets behandling har universitetet mulighet til å sende et oppdatert utkast til avtale til KD, med frist 15.05. Utkast til avtale skal så diskuteres som egen sak i etatsstyringsmøtet 31.05.

Universitetsdirektøren sine merknader

Basert på KDs tilbakemeldinger vil UiB fortsette samtaler med de øvrige breddeuniversitetene om samarbeid og arbeidsdeling og med HVL om samarbeid om lærerutdanningen.

Etter universitetsdirektørens oppfatning bør dette også være sentrale punkter i dialogen om avtalen med KD i forbindelse med vårens etatsstyringsmøte 31.05.17. For øvrig vurderes KDs tilbakemeldinger ikke å være av en slikt art at det er nødvendig å utarbeide nytt utkast før dette

møtet. På dette grunnlag foreslås at vedlagte avtaleutkast ligger til grunn for dialogen i etatsstyringsmøtet.

Forslag til vedtak:

Universitetsledelsen tar utkast til utviklingsavtale orientering.

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

19.04.2017/Steinar Vestad

Vedlegg:

1. Utkast til utviklingsavtale av 14.03.17
2. Referat fra fellesmøte

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres ref

Vår ref
2015/11293-STVE

Dato
14.03.2017

Utviklingsavtale 2018. Utkast

Det vises til tidligere kommunikasjon rundt arbeidet med utviklingsavtale for Universitetet i Bergen.

Bakgrunn

I 2015 vedtok Universitetet i Bergen sin strategi for perioden 2016-2022: Hav, Liv, Samfunn. Etter UiBs oppfatning må strategien være førende for de målformuleringer som skal utarbeides i utviklingsavtalen. Videre bør det være en målsetting at avtalen ikke resulterer i en økning i antall mål og styringsparametere, i tillegg til de som er omtalt i universitetets strategi. På dette grunnlag vil UiB foreslå 3 målformuleringer med tilhørende virkemidler og måleparametere.

Forslag til målformuleringer

Universitetet i Bergen er et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet innenfor en rekke fagområder. Samtidig har universitetet tradisjon for og et fortrinn innenfor marin forskning, klima og energiomstilling, og globale samfunnsutfordringer. Denne rollen skal videreutvikles og styrkes. Slik kan UiB best fremstå som et offensivt, utadvendt og samfunnsengasjert universitet. UiB skal frambringe kunnskap og innsikt gjennom nyskapende og kreativ forskning av høy kvalitet og internasjonalt format. Derfor vektlegges arbeid med vitenskapelig publisering med høy kvalitet og internasjonalt gjennomslag.

Kvalitet i forskning synliggjøres også gjennom forskningsmiljøenes evne til å konkurrere om ekstern finansiering og der gode evalueringer av søknader om eksterne forskningsmidler skal danne grunnlag for særlig prioritering. Det skal legges til rette for at våre fagmiljø skal konkurrere om slike midler.

Universitetet i Bergen har som hovedmål for utdanningen å tilby internasjonalt anerkjent forskningsbasert utdanning, med høy faglig kvalitet og vekt på danning, kritisk refleksjon og etisk bevissthet. Satsingen på utdanningsledelse, arbeidet med oppretting av nye og revisjon av eksisterende studier, utviklingen av underviserkompetanse og insentivtiltak er alle med på å styrke læringsmiljøet og bidra til studentenes læring. Det samme gjelder fagmiljøenes tilrettelegging for faglige arenaer der studenter og undervisere møtes og drøfter faglige, gjerne tverrfaglige, spørsmål, forskningstema og prosjekter. Slike arenaer er også viktige sosiale arenaer med betydning for studentenes trivsel og dermed læring.

Med utgangspunkt i geografisk nærhet mellom ulike samarbeidspartnere, forsknings- og utdanningsaktører, fysisk samlokalisering og muligheter til å skape fremragende utdanning, forskning og innovasjon fortsetter arbeidet med å etablere kunnskapsklyngene. Klyngene baseres på tverrfaglig samarbeid for å løse komplekse tema og etableres på områder hvor

UiB allerede har høy internasjonal faglig kvalitet, men også der hvor det er muligheter for omfattende samarbeid mellom fagmiljøer internt ved UiB og eksterne partnere i forskningsinstitusjoner, næringsliv, forvaltning og kultur- og samfunnsliv.

På dette grunnlag foreslås følgende mål med tilhørende måleparametere:

- UiB skal ha en ledende posisjon innenfor universitetets strategiske forskningsfelt marin, klima og energiomstilling og globale samfunnsutfordringer

Måleparametere

- Omsetning fra EU, NFR og andre eksterne kilder
 - Publikasjoner i internasjonalt ledende tidsskrift
 - Etablering av utviklingsprogram for forskningstalenter
 - Økt antall siteringer
- UiB skal styrke læringsmiljøet og bidra til studentenes læring gjennom satsing på utdanningsledelse, utvikling av utdanningskompetanse og bidra til bedre studiekvalitet

Måleparametere:

- Andel undervisere som har deltatt på etterutdanning i universitetspedagogikk.
 - Større variasjon i vurderingsformer
 - Pilotering av modell for meritterende undervisning ved alle fakultet
 - Andel kandidater med utvekslingsopphold som del av sin grad
 - Økt gjennomstrømming i Mastergradsprogrammene
 - Tildeling av minst ett Senter for fremragende utdanning SFU og økt deltakelse i eksterne utlysninger av utdanningsmidler
 - Antall prosjekter med læringsanalyse av studentaktiviserende undervisning, med særlig vekt på digitale verktøy
- UiB skal være en pådriver for innovasjon, næringsutvikling og omstilling i offentlig sektor

Måleparametere:

- Innen 2020 skal følgende klynger være etablert: Media City, klimaklyngen og helseklyngen.
- Utvikle pilot for tverrfaglige studieprogram knyttet til klyngene og satsningsområdene
- Øke etter- og videreutdanningstilbudet med relevans for klyngene og satsningsområdene
- Tildeling av minst ett Senter for forskningsdrevet innovasjon SFI eller tilsvarende virkemidler som for eksempel BIA og FME

Dag Rune Olsen
rektor

Tore Tungodden
ass. universitetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Referat

Møte om:	Utviklingsavtaler med UiB, UiT, NU, HVL og HINN
Saksnr.:	17/242
Til stede:	Se deltakerliste
Dato:	05.04.2017 kl. 09.00 – 11. 50
Møteleder:	Toril Johansson
Referent:	Yuan, Hofsøy og Stokkan
Kopi:	Universitets- og høgskolerådet

Referat_fellesmøte om utviklingsavtaler 5. april 2017

På seminaret med UiB, UiT, NU, HVL og HINN 18. januar d.å. orienterte Kunnskapsdepartementet bl.a. om formål, rammer og prosess for utviklingsavtalene. De fem pilotinstitusjonene ble invitert til fellesmøte 5. april for å diskutere innholdet i forslagene til utviklingsavtaler fra institusjonene.

1. Innledning, ved statssekretær Bjørn Haugstad

I innledningen viste statssekretær Haugstad først til generelle prinsipper som bør legges til grunn for utviklingsavtalene. Utviklingsavtalene skal bidra til å tydeliggjøre institusjonenes profil og til en bedre arbeidsdeling i sektoren. Det er styret selv som har ansvaret for institusjonens strategi, og å identifisere hensiktsmessig mål. Departementet har ikke til hensikt å gå inn i virksomhetsstyringen, men vil at avtalene kan tjene som et instrument for å løfte saker som trenger særlig oppmerksomhet og trykk og hvor departementet kan bidra med støtte til gjennomføring. Gjennomgang av studieportefølje og koordinering av studietilbud på tvers av institusjonene er eksempel på slike krevende prosesser. Haugstad presiserte at det skal være enighet mellom departementet og institusjonen om hva som skal inngå i avtalen. Det er også viktig at avtalene får et innhold som gjør det mulig å evaluere måloppnåelse.

Statsråden er tydelig på at utviklingsavtalen etter hvert bør knyttes til økonomiske virkemidler og forslag om system skal omtales i 2018-budsjettet. Saken skal også diskuteres med UHR i april/mai d.å.

Haugstad viste til en artikkel i Khrono av Marianne Aasen, stortingsrepresentant for Arbeiderpartiet, og Kyrre Lekve fra Simula Research Laboratory, der de la vekt på viktigheten at institusjonene er forskjellige og pekt på utviklingsavtaler, tilknyttet økonomiske virkemidler, som instrument. Dette gir signal om at utviklingsavtaler trolig vil være av samme viktighet uansett hvilke parti som sitter i regjering etter valget til høsten.

Deretter kommenterte Haugstad forslagene som de fem institusjonene har sendt til departementet. Generelt er det mye bra. Samtidig ble institusjonene utfordret til å vurdere det følgende:

- a. Få frem profilen i enda større grad og tenke kritisk om hva som skiller institusjonen fra de andre i sektoren.
- b. Et felles tegn ved disse pilotinstitusjonene er at alle har vært igjennom sammenslåingsprosesser. Hvordan kan avtalen benyttes til å få ut effekten av sammenslåingene, jf. blant annet målsettingene som har ligget til grunn for strukturreformen?
- c. Studieporteføljegjennomgang og faglig konsolidering er viktig for flere. Gjennom utviklingsavtaler kan styret få støtte til å gjennomføre krevende oppgaver.
- d. Kan utviklingsavtalene bidra til en bedre arbeidsdeling?. Det er f.eks. mange små fag i humaniora med dårlig økonomi. Utviklingsavtalene kan brukes som verktøy for å sikre små og utsatte fag gjennom samarbeid og arbeidsdeling. Departementet vil invitere UiB, UiT, UiO og NTNU til et fellesmøte til høsten for å diskutere dette temaet.
- e. Lærerutdanning er et viktig tema for alle. Departementet ønsker at alle tar en spesiell vurdering om lærerutdanning kan inngå i avtalen.
- f. Å være mer tydelig på koblingen til langtidsplanen.

2. Presentasjon av de fem institusjonene og innspill/kommentarer fra plenum

Rektorene ved de fem institusjonene ga en kort presentasjon av forslaget til utviklingsavtalen. Deretter ble det gitt innspill og kommentarer fra de andre institusjonene og fra departementet.

Universitetet i Bergen, ved rektor Dag Rune Olsen

Utviklingsavtaler skal bidra til å realisere institusjonens egne strategier, og det er viktig å begrense antall mål for å unngå målkonflikt. UiB har foreslått tre mål som er å videre styrke fagmiljøene innen marin, klima og energi, og globale samfunnsutfordringer, å realisere kunnskapsklynger, og å styrke læringsmiljøet. UiB er i ferd med å lage et samarbeid med Universitetet i Oslo om de små humaniora-fagene. UiB ønsker samarbeid om lærerutdanning med HVL.

Høgskulen på Vestlandet, ved rektor Berit Rokne

Høgskolen arbeider med å få hele institusjonen på plass og dette er et viktig bakteppe for utviklingsavtalen. Det har være en god prosess i styret for å komme frem til forslagene i avtalen. Høgskolen skal arbeide videre med konkretisering. HVL har foreslått fire mål som er

å bidra til bærekraftig utvikling på Vestlandet, å ha flere nasjonale og internasjonale FoU miljø som støtter høyskolens universitetsambisjon, å prioritere internasjonalisering, og ha et godt tilbud til studentene. HVL har et prosjekt på lærerutdanning men vil vurdere om det bør gå inn i avtalen. Høyskolen ønsker mer og bedre samarbeid med UiB.

Høgskolen i Innlandet, ved konstituert rektor Anna L. Ottosen

Høyskolen er opptatt av at avtalen skal være tydelig og mulig å måle. HINN har foreslått tre mål som er knyttet til regional profil, utdanningskvalitet og universitetsakkreditering. Faglig profil er vanskelig å skissere nå pga. fusjonsprosessen, men neste skritt er å se på de faglige spissene.

Universitet i Tromsø – Norges arktiske universitet, ved rektor Anne Husebekk

UiT må kanskje tenke annerledes om utviklingsavtalene skal bli gjenstand for finansiering. Universitetet har foreslått fire mål som er å befeste universitetets posisjon som Norges arktiske universitet, å utvikle flere fagmiljøer på høyt nasjonalt og internasjonalt nivå, å heve den pedagogiske kompetanse og heve kvaliteten i studieporteføljen, og å oppnå strategisk styringsevne.

Nord universitet, ved rektor Bjørn Olsen

Nord universitet har fått ny organisering på plass. Som en ny fusjonert institusjon har universitetet flere utfordringer. Universitetet har foreslått fire mål til utviklingsavtalen som er knyttet til kompetanseutvikling, utdanningskvalitet og studieprogram, profesjonsfeltet, og profil og tverrfaglighet. Forslaget vil bli konkretisert.

Diskusjon

Mange viktige spørsmål ble tatt opp i diskusjonen.

Hvordan tenke samarbeid om arbeidsdeling om områdene i langtidsplanen?

Kan man tenke mål/operasjonalisering på områder som kan tjene som pilot for sektoren/lære av hverandre?

Hvordan bygge "landslag" – gjøre hverandre gode?

Hva kan institusjonen bidra med for å få til mer samarbeid og arbeidsdeling i sektoren?

Hva slags drahjelp trenger institusjonen fra departementet?

Hvordan få med utvikling av faglig profil i avtalen for en nyfusjonert institusjon?

Er det et dilemma mellom regional profil og internasjonal posisjon?

Bruke avtalen til faglig konsolidering, også faglig konsolidering av utdanninger som skal være på mange læresteder?

Skal man tenke breddemål eller spissede mål (endring)?

Departementet skal sende en tilbakemelding på institusjonens første utkast til utviklingsavtalen til hver enkelt institusjon innen 21. april.

3. Oppsummering, ved statssekretær Bjørn Haugstad

- 1) Institusjonene kan sende et eventuelt revidert forslag til utviklingsavtale til departementet innen 15. mai. Utviklingsavtalene skal bli diskutert på etatsstyringsmøtene og dialogmøter til høsten.

- 2) Utviklingsavtalene må berøre forhold som er vesentlig (viktig og krevende) for styret.
- 3) Bruk nasjonal politikk som f. eks. langtidsplanen, strukturmeldingen og kvalitetsmeldingen som instrument for å støtte utviklingsavtalene.
- 4) Tenk regionalt og internasjonalt: bruk det regionale som plattform for å fremme internasjonal kvalitet.
- 5) Ikke tenk null-sum-spill. Mål om å bli bedre uten at det betyr at andre må være dårligere.
- 6) Hvordan knytte prestisje til bachelorutdanningene, jf. kvalitetsmeldingen
- 7) Er ikke bekymret for likeartet formulering av målene på overordnet nivå, det er viktigst at operasjonaliseringen (nivået under) knyttes til kontekst slik at profilering er synlig. HSN, HiOA, HINN og HVL har mange av de samme utfordringene på veien til å bli universitet og bør snakke sammen. Det kan også være noe å hente av erfaringer fra UiA, UiS og NU.
- 8) Utviklingsavtaler skal knyttes til økonomiske virkemidler. Hvis tilknytning til økonomiske virkemidler skjer i inneværende periode for utviklingsavtaler må avtalene reforhandles. Likevel viktig å ha det i mente ved utarbeidelsen av utviklingsavtaler – måleparametere bør være tydelig nok til å kunne evalueres.
- 9) Intensjonen med innføring av utviklingsavtaler er ikke å utfordre autonomien, men et ønske om å i større grad få en tillitsbasert dialog mellom likeverdige parter. Se gjerne på utviklingsavtale mer som et instrument for å styrke autonomien, enn det motsatte.

Deltakerliste

Dag Rune Olsen	rektor	Universitetet i Bergen
Kjell Bernstrøm	universitetsdirektør	"
Steinar Vestad	seniorrådgiver	"
Elin Nesje Vestli	styreleder	Høgskolen i Innlandet
Anna L. Ottosen	konst. rektor	"
Jens Üwe Korten	prorektor	"
Berit Rokne	rektor	Høgskulen på Vestlandet
Arvid Hallèn	styreleder	"
Trude Engebretsen	kontorsjef	"
Anne Husebekk	rektor	Universitetet i Tromsø – Norges arktisk universitet
Bjarte Toftaker	konst. ass. universitetsdirektør	"
André Løvik	seniorrådgiver	"
Vigdis Moe Skarstein	styreleder	Nord universitet
Bjørn Olsen	rektor	"
Tor Inge Storvik	seniorrådgiver	"
Bjørn Haugstad	statssekretær	Kunnskapsdepartementet
Toril Johansson	ekspedisjonssjef	"
Rolf L. Larsen	avdelingsdirektør	"
Lars Vasbotten	avdelingsdirektør	"
Bente Lie	avdelingsdirektør	"
Ingvild M. Larsen	fagdirektør	"
Mai-Lin Hofsøy	seniorrådgiver	"
Lene Oftedal	seniorrådgiver	"
Åsa Sandnes	seniorrådgiver	"
Frøya Plahte Stavem	førstekonsulent	"
Elin A. Nybo Stokkan	seniorrådgiver	"
Zheng Ø. Yuan	seniorrådgiver	"
Mads Gravås	seniorrådgiver	"
Frode Hauge	seniorrådgiver	"
Arne Hovden	underdirektør	"
Finn-Hugo Markussen	seniorrådgiver	"
Anders Trodal	underdirektør	"
Christoffer Wiig	seniorrådgiver	"